

Med is eller on the Rocks?

Jaha, så var det roliga över för den här gången då. Snön vräker ned. Ännu en generalrepetition inför den stundande istiden. Det är bara att acceptera: värmeperioden är över för denna gången. Den tog inte ens slut nyss, utan för sådär tvåtusenfemhundra år sedan. Nu befinner vi oss mitt i utförsbacken och föret blir bara bättre och bättre. Nu handlar det plötsligt inte längre om att skapa hållbara högkulturer och förmera det ackumulerade kulturella kapitalet - ack nej, sådant passade bättre under bofasta perioder som bronsåldern eller romartiden. Redan i morgon kommer de nya direktiven. Vi måste åka jojo med isen.

Jojo har djur och växter åkt under alla tidigare nedisningar och avsmältningar. Jordens ekosystem är väloljat inför sådana omflyttningar, livsvävarna följer smidigt med i klimatomvälvningarna medan enskilda arter kommer och går. De arter och former som av någon orsak fastnat i låsta ekologiska positioner hinner inte med. De rensas bort och sållas undan. Enkelt och naturligt. För nu ska isen fram. Städdagen nalkas. Jorden skall frysas ned, pressas och knådas och sedan slipas av, så att en ny omgång livsformer kan vandra in, när det jungfruliga landet höjer sig ur badet, och skapa sig ett nytt borealt Eden någon tid. Allt är sedan årmiljoner förberett.

I våra gamla visor och ballader besjungs lövlunden. Skogen beskrivs gärna som lövegrön. De lövbärande ängsmarkerna har ända till helt nyligen varit brohuvuden bakåt, där vi har kunnat uppleva lövskogens ljusa susning och förnimma den besjälade lundens magi, den som vi människor vördat sedan tidernas morgon.

Men nu är det bäst att tänka om och inte dröja för länge kvar i nostalgisk frusenhet, för nostalgi är garanterat en låst ekologisk position. Flertalet av oss anpassar sig ju ändå lydigt och klokt. Hyllar vi numera inte med all rätt den store Fimbul, genom att ta in och tillbedja det yttersta tecknet på att han är i faggorna - granen? Och är inte detta ett tecken på att vi är just det anpassningsbara och förnuftiga djur vi berömmar oss av? Den stundande glacien kommer kräva all tänkbar mental förberedelse.

Själv tror jag förstås inte alls det är hyllning vi ägnar oss åt. Tvärtom känns dessa granekiperingsritualer mycket mer som försök att blidka hotet från norr. Hotet, vars embryon dväljs i alla våra fjärran belägna jöklar. Är kanske då också vår fatala oförmåga att få bukt med växthuseffekten ett uttryck för en blind fläck hos vårt förnuft? Ett halvt omedvetet hopp om respit? En förtäckt offerhandling? Eller är den bara ännu en prometeusk uppstudsighet av det slag som vi låtit resten av skapelsen uthärda i ett par miljoner år redan? Svaret är en gång för alla givet. Naturen är i oss. Ett annat säkert tecken på isens antågande är nämligen den tilltagande försurningen. Vill naturen ha försurning, vad är naturligare än att låta den dådkraftiga människan ombesörja saken?

Så varför bry sin hjärna med fåfängliga spørsmål?

Nunatakkerna väntar!

Tomas

P.S. Nunatakker. kära läsare, är hemtrevliga små bergstoppar, som sticker upp ur istäcket. På dem 3 kan tålmodiga väster och djur invänta nästa värmeperiod. Isen brukar töa undan efter sisådär 100 000 år.